

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta
Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Rothomagi, 1668

Tomvs Qvartvs. Et lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non
apprehenderunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

COMMENTARIA IN IOHANNEM.

7

TOMVS OVARTVS

Et lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non apprehenderunt. Job. 1. 5.

A Dhuc de hominum luce , quoniam
in ordine prima est , inquirimus
atque etiam , opinor , de ejus contrario ,
nempe tenebris , de quibus nondum in-
quisivimus. De hominum autem luce in-
quam , quoniam fortasse lux hominum
genus est duarum specialium rerum ; at-
que etiam similiter tenebrae. Ut enim di-
quique ipsius splendoris participave-
cienza agnoscerre etiam . sic è contrario

perspecta, & considerata analogia,
& proportione, dicimus prava opera, &
habitam falso scientiam, tenebras esse.
Et quod quidem res ad agendum aptas,
lucem soleat Scriptura sacra dicere, in-
quit Esaias: *Eo quod lux sicut mandata tua*
super terram, & David in decimo octavo
psalmo: *Mandatum tuum lucidum, illumi-*
nans oculos; Quod vero præter mandata,
& præcepta lux sit quedam scientia, in-
venimus apud quendam ex Duodecim:

Vestitus apud scientiam. Dicit decimus
O. 10. 12. Seminare vobis ipsis ad justitiam, vindicare
ad fructum vita; illuminare vobis ipsis lucem
scientiae. Veluti enim existente alia luce
scientiae prae*m*anda mandata, dicitur: Illumi-
nare vobis ipsis lucem, non simpliciter lu-
cem, sed qualcumque nomen lucem scientiae.
Nam si quavis lux, quam sibi homo illu-
minat, lux scientiae esset, frustra additum
fuisset: Illuminare vobis ipsis lucem scientiae.
Rursum quod tenebre de pravis operibus
suntantur, ipse Iohannes in sua docet epi-
1. Iam. 1. 6. stola, dicens: Si dixerimus quod communi-
cationem cum ipso habemus, & ambula-
mus in tenebris, mentimur, & non faci-
1. Ioh. 1. 9. mus veritatem: & rursus: Qui dicit se
11. in luce esse, & fratrem suum odit, in
tenebris est usque modo: & adiuv: Qui
odit fratrem suum, in tenebris est, Qui
in tenebris ambulat, nec novit quo va-
dat, quia tenebrae excacaverunt ipsum oculos,
siquidem per ambulationem in te-
nebris indicat actionem vituperabilem.
Quintam in odio prosequi fratrem suum,
nonne lapsus est ab ea, quæ proprie-
tate scientia? Quod autem qui ignorat
divina, propter ipsum ignorare in tene-
bris ambuler, inquit David: Non

αἰώνιος τὸν Διόποταν πεῖσθαι μὲν . Ταῦ

Αποτέλεσμα, καὶ τῆς νομιμούρθινης γνώσεως, οὐκ
έστι τοῦ διήγησαν, οὐδὲ λόγον τῆς σκέψεως ἐχό-
νται· καὶ ὅτι μόδι τὰ περιουσιακά φάσις ὁ λογος
εἶδε δέος, οποῖον ὁ ποιῶν, δέποτε φάσις τὰ περι-
ουσιακά συνέπειαν τοῦτο γέγονον· καὶ ὁ δασιδίς εἰς τὸν
φαλακρόν· οὐ ἐπολτὴ καὶ εἰς πλευρής, φαντάζεται
διθαλαμοῦς· ὅτι δὲ φάσις τοῦτο τὰ περιουσιακά
ται, Εἰ τές ἀνταρτές δέσι τη γνώσεων τοῦτο τη
φάσιν δέ συγχρέει· ποιεῖσθαι ἐκεῖνος εἰς μηδεσοθ-
ντινα, περιγέτε εἰς κορπὸν ζωῆς, φαντάζεται
Βασιλίς φάσις γνώσεως· ὡς γὰρ ὅτιος γέγονον
φαντάζεται τὰς ἀποτελέστις τῆς γνώσεως λέγεται
τοῦ· φαντάζεται ἔκεινος φάσις, ὡς ἀπόλατη φάσις,
ἄλλα ποτὲ φάσις· οὐ δὲ τῆς γνώσεως· εἰ γάρ
ποτὲ φάσις ὁ φαντάζεται αὐτοῖς ἐκεῖνος, φάσις
γνώσεως δὲ, μάτιν παρασκεύεται· τοῦ φαντάζεται
ἴκανον τῆς φάσης γνώσεως· πάλιν ὅτι ἡ σκέψις εἰπεῖ
τὴν μεταφράσιν ἐργανωτὴν περιεργείαν, διδάσκει
οὐδέποτε ἐν τῇ θεοτοκῇ λαττίνην φάσκων· ὅτι εἰπεῖ
εἰπωδιν· Ἡ γνώσην τὴν φάσιν μετὰ αὐτῆς, καὶ ἐν
Οπι τη σκέψιται πάντα τὸν φύσεων, καὶ τὸν
πιστιθέμενον τὸν φύσην, καὶ πάλιν ὁ λέγων ἐν τῷ
Φαντάζει, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς μητέραν, ἐν τῇ
σκέψιται δέσι τὴν τάσσην, καὶ ἐπι, ὃ δὲ μητέραν τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτῆς ἐν τῇ σκέψιται δέσι, καὶ ἐν τῇ σκέ-
ψιται πεπατρῆ, καὶ οὐκ εἶδε ποτὲ ταῦτα μηδέ, ὅποι
σκέψιται ἐποφθαλμὸς τούς οὐδεταλμάνεις αὐτούς· Τοῦ
ἐν τῃ σκέψιται πεπατρῆ ἐμφανές τῶν φυτῶν
περιεργείαν· καὶ μετρεῖ δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
τῆς κοινίας παραγνήσιας γνώσεως δέσι πεπιπώ-
ματ; ὅπι δὲ ἐν τῷ ἀγνοῶν τὰ θέματα καὶ τὰ δέ
ἀγνοῦν ἐν σκέψιται πεπρεβετα, οποῖον ὁ δασιδίς·
Οὐκ ἔγνωρ, τούτη σωτηρίαν, ἐν σκέψιται πεπρ-
εβεταντα· θείσην δὲ δέ· οὐ δεῖς φάσις δέσι,
καὶ σκέψιται ἐν αὐτῷ οὐκ ἔτι εἰδέμενα, εἰ μὴ δέ
τητο λεγεῖσθαι ποτὲ τοῦ μηδέ σκέψιται, ἀλλ'
ἴτινι πεπρεβετα τὸ θεωρεῖν δύο, οὐ δέ πεπρεβετα τὸ πεπ-
εργεῖσθαι τῷ μηδέμαν ποτὲ τοῦ πεπρεβετα μετρη-
πάς, καὶ πολλὰ δέσματα πεπρεβετα, πολλά εἰσ
σκέψιται, ἀντὶ εἰδέμενα ἐν τῷ πεπρεβετα, οὐκ εὖ
λεγεῖσθαι δέσι τῷ σύγκλητῳ φαντοῖ σωτηρία, τό-
πον μειοῦσε τὸ φάσι τὸ κόσμου, ὅπι φάσι δέσι τὸ κό-
μυνο ὁ ἄγνωτος καὶ σκέψιται οὐκ ἔτι ἐν αὐτῷ εἰδέ-
μενα· Εἰπτέρη δέ τις εἰ δέσι τῷ πεπρεβετα τοῦ·
σκέψιται οὐκ ἔτι ἐν αὐτῷ εἰδέμενα, πάντη αἰ-
μάρτυτον καὶ τὸν σωτηρανοῦντες, ὥστε καὶ τοῖς αὐτοῖς
διηγεῖσθαι· ὅπι μέρους μηδὲ διην ἐν τοῖς
πεπρεβετα τῷ ἑταῖροις Εἰ τοῦ πεπρεβετα δέ

A Christum non agnoscentem peccatum fecit Pater pro nobis peccatum, si fecit inquam Deus ille Christum pro nobis peccatum, dici non non posse de eo, tenebrae in eo non sunt villa. Quamvis enim in similitudinem carnis peccati, [de peccato damnavit Iesu peccatum, quod similitudinem carnis peccati assumptum.] haud tamen omnino haec de eo recte dicentur, scilicet quod nulla tenebra insint in eo. Addemus autem eum infirmitates nostras, & morbos assumptissime, & anima infirmitates, & morbos occulti cordis nostri hominis, quas infirmitates, morbosque quia a nobis sustulerit, dicitur apud Zachariam, animam pertristem, perturbatamque habere; atque vestibus folidis induitus, quibus quoniam exundus erat, dicuntur esse peccata. Subiungit ergo eodem in loco: Ecce ego aliustuli peccata tua; eo enim quod ipse receptor in seipsum populi credentium peccata, frequenter inquit: Longe a salute mea Verba delictorum meorum: Et, Tu cognovisti insipientiam meam, delicta mea a te non sunt abscondita. Nec vero suspicetur nos quicquam haec dicere, minus pie Christum Dei colentes. Nam qua ratione solus Pater habet immortalitatem, quia Dominus noster [omnium nostrum nomine] mortalia ob amorem erga genus humanum pertulerit, haec Pater solus habet, ut in ipso nullae sint tenebrae: cum Christus, ut homines beneficio afficeret, tenebras nostras in seipsum receptor, ut potentia sua mortem nostram deleret, expelleretque animarum nostrarum tenebras, nimisq[ue] ut impleretur illud Esaie: Populus, qui sedebat in tenebris, vidi lucem magnam. Hac itaque lux, qua facta est in sermone, existens etiam vita, luet in tenebris animarum nostrarum: & eo accessit, ubi erant mundi rectores tenebrarum [seculi] hujus, qui quia cum genere humano luctentur, in tenebras adducere eos contendunt, qui pro virili non instant, ut illuminati in filiorum lucis numero censeantur. Iam vero etiam hac lux lucens in tenebris persecutionem patitur quidem a tenebris, sed non apprehenditur. Quod si quis putet nos addere quod non sit scriptum, nempe quod tenebrae lucem insequantur, audiat frustra illud dici, quod tenebrae eam non apprehenderunt, si nequam tenebrae lucem sunt persecutae. Veluti autem intelligentibus, & mente praditis, per quam intelligere possent, consequentia rerum scriptarum,

Hoc à Perario praetermissa è Peronio supplevit.
Rom. 8. 3.

que putarentur omissa; scibit Ioannes tenebras lucem non apprehendisse. Nam si non apprehenderunt, persequutae non apprehenderunt; quodque lucem tenebra persequuntur fuerint, perspicuum est; cum ex his, quæ Servator perpessus est, tum etiam illi, qui illius disciplinam experuntur, & secuti sunt, genuini ipsius filii, tenebris operantibus adversus lucis filios, & fugare volentibus lucem ab hominibus. At quoniam si Deus pro nobis, nullus enim si velit, poterit aliquid adversum nos, quanto magis scipios humiliabant, tanto plures existebant, prævalebantque admodum valde. Porro duobus modis tenebra non apprehenderunt lucem: vel quia lux eas longo intervallo post se relinqueret, ut quam celeritate, pernicieteque cursus præstantem, ob propriam tarditatem ipse tenebra, ne juxta quantitatem quidem, assequi possent, vel quia sicuti tenebra luci insidias struere voluerint, atque certo quodam consilio, & per dispensationem supervenientes ipsas lux expectaverit, mox atque luci appropinquaverint, evanescunt. Attamen utroque modo tenebra lucem non apprehenderunt. Necesse autem est nos in his versantes annotare, non, sicuti tenebra nominentur, mox eas in pejorem partem sumi, verum Scripturam etiam in bonam partem aliquoties has accipere, quod qui diversa à nobis sentiunt, non dividentes, horrenda de mundi opifice dignata admittentes ab ipso recesserunt, scipios fragmentis fabularum addicentes. Quomodo ergo, & quando, & num in meliorem partem, tenebratum nomen sumatur, jam est ostendendum. Tenebrae, nubes, nimbusque in Exodo circa Deum esse dicuntur, & in Psalmo decimo septimo: Deus posuit tenebras latibulum suum, in circuitu ejus tabernaculum ejus: tenebrosa aqua in nubibus aeri: si enim quis consideraverit multitudinem contemplationum, & cognitionis de Deo, quam humana natura percipere nequeat, fortasse autem nec alii, qui geniti sunt, præter Christum, & Spiritum sanctum, sciet quoniam pacto circa Deum sint tenebrae; propterea quod nulla quantumlibet copiosa, atque ornata oratio explicare valeat, ac ne sciat quidem ex dignitate ipsius Dei, in quibus tenebris posuerit latibulum suum, qui hoc fecit, eo quod quæ de ipso sunt, ignorentur, imperceptibilia cum sint. Quod si quis hujuscemodi expositionibus offendetur, is in sententiam nostram veniat, adducet tum à tenebris sermonibus, tum à thesauris Christo datis à Deo, tenebris, occultis, & invisibilibus: nec enim aliud opinor esse tenebos thesauros per Christum manifestatos: Tenebras posuit Deus latibulum suum, & sanctus in-

psal. 17.11.

οὐ πάνταλα τὴν σκηνὴν δέονταν· οὐπίστεται A telliget parabolam, & obscurum sermonem. Verum considera, num ob hoc dicat Servator discipulis suis: Idcirco M. sub. 10. quae in tenebris auditis, dicit in luce.¹⁷ Tradita enim ipsis mysteria, cognitu difficultia, & obscura, in loco secreto, & non in frequenti auditorio, jubet eos illuminatos, & ob hoc dictos esse in luce, renunciare cuicunque, quod lux extiterit. Admirabilius autem quiddam addam de tenebris laudatis: nempe has festinare ad lucem, eamque apprehendere, atque quae olim fuissent tenebrae, non dispiciunt vim ipsarum, eo quod ignoraretur, sic immutari, ut cum is ad eorum scientiam pervenerit quae ignorabat, enunciet, quae didicerit, fuisse sibi aliquando tenebras, nunc autem lucem.

TOMVS QVINTVS.

Fuit homo missus a Deo, nomen illi Ioannes. Ioh. 1. 6.

Accuratus aliquis intelligens vocem, missus (quoniam qui mittitur aliquid, & aliquo mittitur) queret unde Ioannes sit missus, & quo. Cum vero liqueat quo, nimurum juxta historiam, quod ad Israel, & ad volentes eum audire in eremo Iudea commorantem, & apud Iordanem fluvium baptizantem (juxta vero rationem profundiorem, in mundum, intelligendo per mundum, locum hunc terrestrem, ubi sunt homines,) inquiet quoniam pacto particula, unde, sumi debeat. Itaque diutius dictioneum examinans, forte etiam enunciabit, quod quemadmodum de Adam scriptum est, quod emiserit eum dominus Gen. 3. 23. Deus est paradise voluntatis, ut coleret terram, est qua sumptus fuerat: ita Ioannes missus fuerit vel in celo, vel in paradiiso, vel ex alia parte alicunde tandem ad hunc super terram locum; & missus fuerit, ut testaretur de luce. Habet autem non contemnendam objectionem sermo hic, quoniam scriptum sit apud Esaiam:

Quem mittam, & quis ibit ad populum Isa. 8. 8.

Ecce ego, mitte me. Dicit enim qui adversatur huic opinioni, quae profundior appareat, quod quemadmodum Esaias missus est, non ab alio loco ad hunc mundum, sed postquam vidit Dominum sedentem in throno excelso, & elato, ut ad populum diceret: *Auditu Ef. 1. 6. 6.* audietu, & non intelliget, & quae sequuntur, ita etiam Ioannem (suppresso principio missionis analogiam, & rationem habentis ad missionem Esaiæ) mitti ad baptizandum, & preparandum Domino populum institutum, & ad testificandum

Pars II.

Kij